

IZHAJA VSAK DAN

Šteje ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Povsemilne štev. se prodajajo po 3 v. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 v. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
esmatnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti štev. 20.
Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 6. V interpelacijski knjigi
je upisanih pet interpelacij, med temi in-
terpelacija posl. grofa Teodorja Batthyany-ja
(justhova stranka), v kateri vprašuje in-
terpelant, kako stališče da zavzema vlada
glede vprašanja uvoza argentinskega mesa.
— Pred prehodom na dnevni red je prišlo
do debate o poslovnem redu. Nato so sledila
poimenska glasovanja, ki so bila danes na
dnevnom redu.

Na prvem poimenskem glasovanju je
prosil posl. Rath vnovič za besedo k poslov-
niku in zahteval, da se radi včerajšnjega
mejnika pozove na red pravosodnega mi-
nistra.

Pravosodni minister Szekely je izjavil,
da uporablja opozicija svoje poslovne pra-
vice na način, ki niso dostojne parlamenta.
(Velik hrup na najsrajnejši levi.) Pravo-
sodni minister je rekel, da more žaliti vsa-
kogar, ako zahteva dvajset poslancev poimen-
sko glasovanje. (Prekinjenje na najsrajnejši
levici.)

Po poimenskem glasovanju je bila
razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.
— Dnevni red: osem poimenskih gla-
sovanj in nadaljevanje debate o brambnem
zakonu.

Na to je posl. grof Teodor Batthyany
utemeljeval svojo že prijavljeno interpelacijo
in izrazil mnenje, da se ne sme dovoliti
stalnega uvoza argentinskega mesa, če tudi
nima ničesar proti temu, ako se uvozi
posamične pošiljke v svrhu regulira-
nja cen.

Jesensko zasedanje deželnih zborov.

DUNAJ 6. „Volksblatt“ je zvedel, da
prične jesensko zasedanje deželnih zborov
dne 19. t. m. in bo trajalo le malo časa.
Govori se, da bodo sklicani za sedaj
samo deželni zbori nižje- in gornjeavstrijski,
solnograški, koroški, kranski in pre-
darelski. — Deželni zbor gališki ne bo
sklican.

Po končanih vajah nemške vojne mornarice.

KIEL 6. Nadvojvoda Fran Ferdinand je
odpotoval ob 9.5 dopoldne. Cesar Viljem
je spremljal svojega gosta na kolodvor. Vojne
ladje v pristanišču so oddale predpisane
pozdravne strele. Cesar Viljem se je nato
vrnil na jahto „Hohenzollern“.

KIEL 6. Cesar Viljem si je danes opo-
ludne ogledal jahto-jadrenico „Meteor“
skupno z avstroogrskim poveljnikom vojne
mornarice grofom Montecuccolijem, ki se
še danes mudi tukaj kakor gost nemškega
cesarja.

Okolu 2.30 uri popoldne se je cesar
ob pozdravu vojnih ladij podal po morju
na kolodvor, odkoder je odpotval v Wiid-
park.

Francosko-nemška pogajanja.

BEROLIN 6. Državni kancelar Bethman-
Hollweg se vrne zvečer iz Kiela in bo imel
potem daljši razgovor z državnim tajnikom
Kiderlen-Wächterom. — Pogajanja med fran-
coskim poslanikom Cambonjem in državnim
tajnikom Kiderlen-Wächterom ne prično dan-
es, ampak še le jutri.

BEROLIN 6. Wolffov biro poroča:
Vznemirajoča vest, ki jo razširja „Post“,

češ, da so pretrgana pogajanja glede Ma-
roka, so neutemeljena.

Poraz Mohameda Alija.

TEHERAN 6. Nekoliko milj od tukaj
je prišlo včeraj od odločilne bitke. Čete
Sardar Aršada, sestoječe večinoma iz Turk-
menov so bile popolnoma poražene. Stvar
bivšega šaha je zadobila hud udarec, tako
da si bržkone ne opomore več. 300 mož,
med temi Sardar Aršad so bili vjeti. Stirje
sovražnikov topi so prišli v roke vladnim
četam. — Poslednje so tudi sicer imele
bogati plen. Sardar Aršada, ki je ranjen,
usmrtijo.

Zrakoplovstvo.

OOS (Badenska). Zrakoplov „Schwa-
ben“ je danes ob 6. uri zjutraj pod vod-
stvom dr. Eckenerja odpotoval s 7 pa-
sažirji preko Karlsruheja in Frankobroda v
Gotho.

GOTHA 6. Zrakoplov „Schwaben“ je
danes ob 12.30 opoldne dospel semkaj.

Nova paroplovna družba.

TRENTON 6. (New-Jersey). Tukaj so
ustanovili Oceanic Pacific Transport Com-
pany z glavnico 15 milijonov dolarjev.
Parniki družbe bodo vozili med obrežji
Atlanskega in Tihega Oceana skozi Panam-
ski kanal.

Kolera.

DUNAJ 6. Sanitetni oddelek ministerstva
za notranje stvari poroča: Danes zvečer so
na Dunaju na otroku za kolero obolele
Marije Jaga, triletnemu Mihaelu Jaga, ugotovili
azijatsko kolero.

BUDIMPEŠTA 6. Osebe, ki so bile od
4. t. m. pod zdravniško pažnjo, ker so bile
obolele za sumljivimi znaki kolere, so bile
odpuščene kakor zdrave, ker so bili re-
zultati negativni. — Tekom današnjega dne
ni nobena oseba obolela za sumljivimi znaki
kolere.

BELIGRAD 6. Radi nevarnosti, da se
zanese kolera v deželo, je vlada prepove-
dala iz Turčije uvoz sadja, posebno grozdja.
— Prevoz je pa dovoljen v plombiranih
vozovih.

Mesarji v Belgiji hočejo zapreti mesnice.

BRUSELJ 6. Danes predpoludne je do-
spelo semkaj iz belgijskih industrijskih
okrajev nad 2000 mesarjev. V spredu so
se podali na živinski trg v Cureghemu, da
bi pregovorili tamkaj mudeče se bruselske
kolege, da ustavijo delo. — Njihova pri-
zadevanja so pa le deloma vspela, ker je le
del bruselskih mesarjev izjavil, da zaprejo
mesnice.

Monarhistično gibanje na Portugalskem.

LIZBONA 6. Govori se, da so zarot-
niki vdrl v mesto Chaves in da so na potu
proti Lizboni. Ukrenjene so potrebne od-
redbe. Vlada upa, da porazi monarh. čete.

Beligrad 6. Kralj Peter in prestolo-
naslednik Aleksander sta se povrnila iz
Petrograda.

Bristol 6. Štrajk pristaniških delavcev
je končan.

Lima 6. Parnik „Tucopel“ se je potopil.
Utonilo je 81 oseb.

Vlissingen 5. Požar je tukaj upepelil
več hiš in tudi cerkev Sv. Jakoba z zvoni-
kom vred.

vitejše, „bil sem jaz tukaj za tvojo obrambo“,
se je ponašal; in zdlo bi se bilo smešno
to otroško ponašanje, da ni bilo tako pre-
pričevalno izpregovorjeno; „moje telo, moč
mojih udov je seveda zaostala v dozorjenju
za mojim srcem, za mojim mišljenjem; in
vendar bi bil Bajazet prej omahnil v svoji
krvi, predno bi se bil pogubno dotaknil le
enega tvojega lasu.“

„Allah!“ je vskliknil Bajazet, „to fante
da bi zamoglo?“

„Da, to bi jaz zamogel,“ mu je Ma-
nuel, na pol proti njemu obrnjen, pogumno
skočil v govor, „kaj mi je ležeče na tvojem
življenju, sultane? Jaz sem njen suženj, ne
tvoj, in tvoje življenje mi je toliko, kolikor
življenje onih, ki so tamkaj v krasnem Bi-
zancu“) svoja čela klanjali v prah pred
menoj, otrokom, toda rojenem v purpurju.“

„Kakšen fant je to? pravi zarod dže-
henne,“ je rekel sultan bolj občudovaje, nego
nejevoljno.

„Da,“ je pritrdil vojvoda, „bil bi junak,
če bi ne bil njegova zibel izdajalski Cari-
grad, kjer pred časom dozorevajo ljudske
straži, vsled katerih duh in telo oslabljata
pred časom.“

„Barbari!“ se je nasmešnil Manuel za-
ničljivo, „sposobni samo za to, da love po
gorah medvede za našo zabavo, in se bore
s sovražnikom v zverinski jezi!“

Odvrnil se je od njiju in stopil k Mi-
*) Bizanc — imenujejo Grki mesto Carigrad.

Kozel — vrtnar!

Že tedaj, ko smo se tržaški Slovenci z
vso vmeno začeli zanimati za ljudsko štetje
in so se po vseh tržaških okrajih vršila
zborovanja, na katerih je naše ljudstvo do-
bivalo potrebnega pouka o ljudskem štetju,
že tedaj je rohnel „Piccolo“ proti nam, češ,
da hočemo potvoriti pravi izid ljudskega
štetja, ker da hočemo namesto „občeval-
nega“ jezika vtihotapiti materinski jezik.
Tako je tudi nadaljeval ves čas, ko se je
vršila revizija po magistratovih revizorjih in
prav ti so bili tisti, ki so ljudstvu vedno
pridigali, da je v dotično rubriko v nazna-
nilnici vpisati le tisti jezik, ki ga človek go-
vori v službi, na delu, z gospodarjem
itd. itd.

Prišel pa je konec tega zloglasnega re-
vidiranja in čuti je bilo glasov, da štejejo
Slovenci v Trstu od 60 do 70 tisoč. To je
bilo za gospodo na Goldonijevem trgu na-
ravnost neumljivo in zaropotali so še
hujše. Toda kmalu so se potolažili, kajti
„delo“ v magistratovih kovačnicah je na-
predovalo tako dobro, da je bil tudi „Pic-
colo“ zadovoljen s končnim izidom ljud-
skega štetja. Saj so našli na vsem tržaškem
ozemlju komaj 37.000 oseb s slovenskim
„občevalnim“ jezikom.

Zadovoljen je bil „Piccolo“ in tedaj ni
več pisal o „občevalnem“ jeziku, temveč je
zmagoslavno konstatiral, da je Trst še vedno
italijanski, da se je toliko in toliko tisočev
tržaškega prebivalstva priznalo za Italijane,
da je italijanstvo storilo velik korak naprej
tudi v tržaški okolici, dočim pa morejo Slo-
venci zabeležiti le čisto majhen napredek in
še tega samo zaradi tega, ker je toliko in
toliko hribovcev privdralo v Trst s tre-
buhom za kruhom. „Piccolo“ ni več priznal
občevalnega jezika, temveč edino le na-
rodnost!

Toda, o groza! Zapihal je od zgoraj
do dasedaj nepoznan veter, in „Piccolove“
in magistratove papirnatke zgradbe tržaškega
samoitalijanstva so se začele tresti in ma-
jati. Prišla je vladna revizija ljudskega
štetja, ki je že v samo enem tednu odkrila
toliko najpredrnejših ponaredeb, da so se
kar začela šibiti kolena marsikateremu pre-
hvaležnemu sinu dvatisočletne kulture, ki ni
upošteval svoječasnega „Piccolovega“ po-
ziva, da naj tržaški Italijani posvetijo vse
svoje moči pomožitvi tržaškega italijanstva
po naravni poti, temveč se je ravnal po
drugih, mnogo lažje izvedljivih navodilih ter
je le s črnolom in rudečilom, toda zato tem
vspešnejše in izdatnejše množil pripadnike
„del dolce si“. In sedaj je zatrepalo tudi
ob „Piccolovih“ skrivljenih nožicah, in celih
potokov črnila je treba za dokazovanja, da
je za ljudsko štetje merodajen, in to edino
merodajen samo — „občevalni“ jezik!

„Piccolo“ kar ne more pojmiti, kako je
sploh moglo priti do vladne revizije, ko je
vendar magistrat „delal“ tako „temeljito“,
ravnajoč se strogo po zakonu, ki zahteva
„občevalni“ jezik! In kar ne gre „Piccolu“
v glavo način vladne revizije. Se manj mu
pa gre v glavo, da je vlada v revizijskih
uradih namestila uradnike, ki govorijo —
slovenski, da je celo večina takih. Misli si
namreč morda, da bi bilo tu zopet treba
namestiti one zloglasne magistratne komi-

levi za korak bližje: „Govori, o govori, go-
sudarka, gospa mojega življenja,“ — je
govoril zopet s svojim nežnim, ganljivim
glasom — „česa morem pričakovati jaz, ne-
srečnež: pogubljenja ali usmiljenja?“

„Tam je tvoj in moj gospod!“ je po-
kazala Mileva na Bajazeta.

„On?“ se je obrnil mladič porogljivo k
njemu.

„Da jaz, ti šajtanček!“ je vskliknil Ba-
jazet, pristopivši tik k njemu, in njegovo
oko je tako prodrljivo obtičalo na mlade-
niču, da se je ta nehote stresel in za korak
stopil nazaj. „Kak izdajalski pobalin si ti!
Allah!, še nihče se mi ni upiral brez kazni,
in tudi ti, mladi vrag, ne smeš tega! Kaj?
Ti si mene, padišaha, svojega gospoda,
hotel zavratno umoriti kakor znate to tam-
kaj v Istambulu? In to še sam priznavaš?
Glejmo fanta!“ In zrl je ostro nanj, nikakor
pa ne z onim uničujočim tigreskim pogle-
dom, ki mu je bil prirojen, če je bil strastno
razkačen, in pred katerim se je tresel tudi
najpogumnejši mož. „Ej!“ je dejal strogo:

„Za kazni ti darujem življenje, in onim šle-
vam tamkaj v Istambulu vkljub mora po-
stati iz tebe mož, moj virač!“ je pritrdil
pri tem z glavo. „Gosudarka, moja zvezda!“
se je obrnil k Milevi, „vzemi tega fanta še
nadalje pod nadzorstvo; vidim, da pod tvo-
jim pogledom boljše vspeva. Bismillah!“ je
potrdil sam svoj izrek, gladeč zadovoljno
svojo brado.

(Pride še.)

sarje, ali pa celo par ljudi iz njegovega
uredništva. No, ti bi zopet „revidirali“!

Kako naj bi se izvedla revizija, ali še
boljše: kako se je izvajalo ljudsko štetje,
nam „Piccolo“ pripoveduje z občudovanja
vredno odkritosrčnostjo, ako mu ta odkrito-
srčnost ni všla nehot. Pripoveduje namreč,
kako da revizijski uradi kličejo služkinje in
vrtarje ter dostavljajo bodesečno:

„Vprašanje občevalnega jezika je torej
prepuščeno pameti služkinj, oziroma vrtar-
jev.“

Torej ve slovenske služkinje in vi
slovenski vrtarji, vas smatra „Piccolo“
za tako neumne, tako bedaste, da niti
ne morete sami odločevati o tem, kak
jezik govorite! Zato pa vas tudi ni nihče
vprašal, kak občevalni jezik naj vpiše za
vas v naznanilnico, temveč so vas vpisali za
Italijanke in Italijane, kakor so hoteli; in to
ne ene ali enega, temveč na stotine, na
tisoče!!

Hvaležni smo „Piccolu“ na tem od-
kritosrčnem priznanju sleparij, ki so jih
uganjali njegovi pristaši ob ljudskem štetju;
obenem se pa tudi v najglobljem spoštova-
nju klanjamo pred njegovo nebesno vzviše-
nostjo nad temi slovenskimi „neumnicami“
in „bedaki“, ki so pa bili vzlic temu tako
dobri hiperkulturnemu „Piccolu“ in v nje-
govim ravno tako hiperkulturnim pristašem, da
so hoteli z njimi pomnožiti svoje vrste za
tisoče in tisoče! Ali pa se „Piccolo“ ne
boji, da bi ti tisoči poneumili tržaško itali-
janstvo!?

Toda šalo na stran! Dobršen kos prav
pristne čifatske „Piccolovske“ nesramnosti
treba za tako kruto razžalitev, in izreči jo
more le podlež, ki nima v sebi nikakega člo-
veškega čuta več! Prepričani smo, da se mora
tudi vsakemu Italijanu, dasi našemu narod-
nemu nasprotniku, ako ima le količkaj po-
štenosti v sebi, v dno duše studiti taka
podla prostota in da z nami vred nima
zanjo drugega, nego — fej!

Kakor smo že rekli, skuša „Piccolo“
dokazovati z najrazličnejšimi pomočki, da
mora toliko in toliko tisočev tržaških Slo-
vencev priznati italijanščino za svoj obče-
valni jezik. Citira dra. Kramářa in njegov
predlog v državnem zboru, da naj se pri
ljudskem štetju upoštevata materinski in ob-
čevalni jezik, da je torej materinski jezik
nekaj drugega nego pa občevalni; trdi, da
je za služkinjo v italijanski družini obče-
valni jezik italijanski, četudi govori sicer
slovenski; da je vlada stala na enakem
stališču povsod drugod in da veljajo le za
Trst izjemna določila itd.

Na vsa ta dolgovozna „Piccolova“ iz-
vajanja le prav kratek odgovor: Hotelo bi
se „Piccolu“ ponovnih, še večjih sleparij,
kakor so jih uganjali gotovi popisovalci in
komisarji, hotelo bi se mu enakih ljudi za
ta posel tudi sedaj, hotelo bi se mu še
večjega umetnega decimiranja tržaškega Slo-
venstva! Zato noče sedaj tistega „občeval-
nega“ jezika, ki ga je še pred kratkim tako
temeljito zatajil.

Da, da! Kozla za vrtnarja — „Piccola“
pa za revizijskega komisarja!

Deželni zbori.

Deželni odbori se bavijo sedaj s pred-
logom centralne vlade, da naj bi se deželni
zbori sklicali tekem meseca septembra h
kratkemu zasedanju. Šest deželnih zborov
je odgodjenih zaradi obstrukcije in to so:
češki, gališki, goriški, istrski, moravski in
štajerski. Dosedaj je dobila pozitiven od-
govor vlada samo od nižjeavstrijskega de-
želnega zbora.

Tirolski deželni odbor je sklenil, da naj
se deželni zbor ne skliče sedaj, temveč še-le
meseca januarja.

Po „Slovenčevem“ poročilu želi kranski
deželni odbor, da se deželni zbor skliče
h kratkemu zasedanju meseca decembra.

Za omogočenje delovanja moravskega
deželnega zbora se začno v kratkem poga-
janja z deželnozborskimi strankami.

Pred par dnevi se je vršilo v Pragi
v češkem deželnem kulturnem svetu zaupno
posvetovanje odličnih poslancev češke in
nemške agrarne stranke, katero se smatra
za začetek pravih pogajanj.

Mesno vprašanje.

Z ozirom na poset barona Gautscha
v Budimpešti je bil izdan oficielni komunike,
v katerem je rečeno, da je v dvehurnem
pogovoru med obema ministerskima pred-
sednikoma šlo tudi za obnovev pogajanj
v mesnem vprašanju. Ministra sta se dogo-
vorila, da naj se začno ta pogajanja na novi
podlagi in sicer najbrž v drugi polovici
meseca septembra, ker so prizadeti ministri
še na dopustu, kar je bilo tudi vzrok, da
se ministerska predsednika nista spuščala
v podrobnosti o tem vprašanju.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chochołoušek
Poslovenil H. V.

Mileva.

Milan je samo na pol poslušal svojega
novega, čudnega pobratima; njegov pogled
je blodil z mladeniča na Milevo in zopet
nazaj, dokler ni popolnoma obtičal na Ma-
nuelu.

Ta ni slišal sultana; njegov posluh je
bil napet, da-li morda njegova gospa ne
odgovori na njegovo skesano priznanje? Nje-
gov pogled je bil vtopljen v njeno lice,
da bi iz njegovega izraza uganil že v na-
prej, kaj da skoro gotovo odgovori; in vzlic
mraku — strast, blaznost je dajala v tem
trenotku ostroviden pogled — je videl vse
spremembe v izrazu njenega lica; in zopet
je pristopil za korak bližje.

„Ne tako, gosudarka!“ je govoril pro-
seče, „samo te žalosti ne v obrazu, ki mi
javlja tvojo bolest nad mojo podlostjo. Ti
si dobra kakor angelji božji, žalostiš se, da
je mogel Manuel izdati tebe, gospa moja —
vem to, vem! Toda tudi to vem, da sem
izdal samo sebe, rekši Ireni, svoji sestričini,
tvojo tajnost, ki pa ni in ni bila nikaka taj-
nost. In če bi tudi bila,“ je govoril ognje-

Iz Budimpešte poročajo, da bo podlaga za nova pogajanja v mesnem vprašanju obstajala v tem, da se Avstrija odreče uvozu argentinskega mesa, nasprotno pa Ogrska privoli v uvoz mesa iz balkanskih dežel.

Predsedstvo kluba nemških socialno-demokratskih poslancev je poslalo državno-zborskemu predsedniku dr. Sylvestru dopis, v katerem prosi z ozirom na ogorčenje ljudstva zaradi prekinjenja pogajanj avstrijske in ogrske vlade zaradi uvoza mesa in zaradi vedno rastoče splošne draginje, da naj skliče prihodnjo sejo državnega zbora v bližnjih dneh.

Železničarske zahteve.

V vseh večjih avstrijskih železniških središčih so se prošle dni vršila velika železničarska zborovanja. Bilo je tako v Pragi, Lvovu in na Dunaju. Udeležba na vseh teh zborovanjih je bila naravnost ogromna. Splošne glavne zahteve železničarjev so: za uradniške zvišanje staniarje v enaki visokosti, kakor je dovoljena častništvo, za poduradnike in služabnike zvišanje plače, staniarje in raznih doklad, za delavstvo pa zvišanje minimalne mezde, mezda avtomatika, stalno nameščanje v gotovem roku, delavni red in ureditev dopustov in vožnih pobiljškov.

Železničarsko gibanje postaja vedno resnejše in za jesen se pripravljajo stvari, ki bi mogle zadati silen udarec vsej avstrijski splošnosti.

Casopisje že govori o železničarskem generalnem štrajku v Avstriji, in stvar poklicanih činiteljev je, da pravočasno z edino primernim sredstvom — zboljšanjem neznoznega stanja našega železničarstva — preprečijo izbruh generalne stavke. Sedaj je še čas; naj torej ne premišlujejo dolgo, temveč store čim prej, kar je treba storiti.

Dnevne vesti.

Kongres bančnih uradnikov v Milanu. V dnevih 8., 9. in 10. t. m. se vrši v Milanu internacionalen kongres, na kojem bo zastopano po družbenih delegatih iz Italije, Francoske, Belgije, Nemčije, Portugalskega, Španije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Dunaja in Trsta 60.000 uradnikov denarnih zavodov. Od slovenske strani, ki bo jako častno zastopana, se udeležijo kongresa: Društvo bankovnih činovnikov v Zagrebu, Društvo privatnih činovnikov v Sarajevu, Sdruženje češkoslovanskega uradništva ustavu peněžnih v Pragi in Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov v Trstu, to poslednje po svojem predsedniku g. Hermanu Furlanu.

Madžari in argentinsko meso. Iz Budimpešte poročajo, da je včeraj izdala zveza ogrskih poljedelcev uradni razglas, v katerem pravijo agrarci: Če bo Dunaj nadaljeval pod pretvezo pomanjkanja mesa svoj bojkot proti Ogrski, bo Ogrska primorana posvetiti svojo pozornost železnim in tekstilnim carinskim tarifam in se odločiti tudi za samostojno carinsko ozemlje.

Sestanek čeških nemških deželnih poslancev. Iz Prage poročajo, da je načelnik nemških deželnih poslancev na Češkem sklical za 9. septembra vse nemške deželne poslance na Češkem na skupno posvetovanju.

Bosanski deželni zbor bo najbrž sklican meseca oktobra. Na dnevnem redu bo poleg deželnega proračuna še cela vrsta reformskih predlogov, zadevajajočih predvsem šolstvo in justično upravo. Zlasti pa je treba preurediti dohodninski in zemljišni davek. Proračun izkazuje skoro v vseh postavkah znatna zvišanja izdatkov, a pokritje se je našlo, ne da bi bilo treba nalagati prebivalstvu novih davkov. Ker je v večih predelih dežele jako slaba letina, namerava vlada preskrbeti zaslужba ljudstvu z rečnimi regulacijami in zgradbo cest.

Papežovo zdravje se je po poročilih iz Rima zopet poslabšalo. Prijel se ga je namreč zopet protin v desnem kolenu, da ne more več na izprehod v vatikanske vrtove. Boje se, da bi se mu zdravje ne shujšalo še bolj, dasi trde zdravniki, da je ta protinov napad brez pomena. Papež je baje zaradi ponovitve bolezni zelo potr. Avstrija proti Italiji. Znano je, da Italija zahteva kakor kompenzacijo za francosko pridobitev v Maroku za-se enake pravice v Tripolisu. Turinski list „Stampa“ poroča z ozirom na to, da se vse velevlasti strinjajo z Italijo o tem načinu rešitve vprašanja kompenzacije, samo Avstro-Ogrska da je izrazila svoj dvom, ali je na mestu, da bi se sedaj razvilo to vprašanje. „Zaveznica“ torej ne privoščja „zaveznici“ mastne tripolitske klobasice.

Socialno-demokratska demonstracija proti vojni. Berolinski socialni demokrati so priredili v nedeljo opoldne v trepotvskem parku javen ljudski shod pod milim nebom, katerega se je udeležilo okrog 100.000 ljudi, med njimi tudi veliko žensk in otrok. Mnogi so prihajali v skupinah po 200 do 1000 oseb, a vodili so jih v to določeni reditelji. Ob 1. uri popoldne so socialno-demokratski govorniki z desetih odrov govorili proti hujšanju na vojno in za mir med narodi.

Govori so trajali do 2. popoldne, na kar je bila vsprejeta skupna resolucija. Mnogi so se potem mirno razšli.

V Albaniji zopet vre. Iz Beograda poročajo, da so muhamedanski Albanci sklenili izsiliti od turške vlade enake svoboščine, kakor so jih dobili krščanski Malisori. V djakoviški okolici se baje organizirajo že nove ustaške čete, ki so dobro oskrbljene z orožjem in strelivom. Mladoturški krogi so mnenja, da je vlada napravila veliko napako, ko je dala Malisorom večje svoboščine, nego pa drugim plemenom. Za sedaj je odposlala turška vlada v bitoljski vilajet več vojaških oddelkov.

Odločen nastop muslimanov za avtonomijo Bosne. Iz Sarajeva: Glasilo ujedinih muslimanskih strank „Zeman“ je priobčil enegičen članek proti trializmu naglasujoč avtonomijo Bosne in Hercegovine kakor edini pogoj za zadovoljstvo bosanskih muslimanov. Oni ne žele v tem vprašanju imeti obzira ni nasproti Avstriji, ni nasproti Ogrski, ni nasproti Hrvatski, ker menijo, da zamore muslimanski element uresničiti svoje interese in svoje težnje edino le v avtonomni Bosni in Hercegovini.

Slovenski stariši!

Začetek šole se bliža in poslati Vam bo svoje otroke v učilnice, kjer naj se vsposobijo za težke boje poznejšega življenja.

Dobra šola, predvsem dobra ljudska šola, je torej prva in jedra izmed glavnih podlag, na katerih stoji sreča bodočega človeka. In če si vsi večji narodi prizadevajo, da dajo svojemu naraščaju čim boljše in popolnejšo to prvo podlago, je to za naš mali slovenski narod tem bolj potrebno, ker smo izpostavljeni neprestanim bojem in napadom od vseh strani. Vsak naš otrok se mora vzgojiti v celega moža, v zvestega sina, v hrabrega vojščaka. Tako vzgojo pa more dati

slovenskemu otroku samo slovenska šola.

Hodili bodo okoli Vas grabežljivi volkovi, ki bodo lovili slovenske otroke, ne da jih vničijo, ampak, da jih pojaničarijo, da jih vzgoje v volkove slovenske časti, zvestobe, poštenja.

Vi pa ne pustite, da bi Vas lastno dete pozneje zaničevalo in zasmehovalo, kajti tuja šola vzgaja brezdomovince, zaničevalca rodne matere, zasramovalca rojstne mu zemlje.

Le pouk v maternem jeziku je naraven in vspen, le slovenski učitelj ima srce za slovenskega otroka, le v našem lepem in millem slovenskem jeziku se bo otrok učil spoštovati in ceniti, kar je slovensko.

Slovenski stariši! Zavedajte se slovenske matere, ki Vas je rodila, zavedajte se slovenske besede, ki ste jo prvo čuli, zavedajte se svoje odgovornosti pred Bogom, ljudmi in naravo: zato

ne prodajajte duš svojih lastnih otrok!

Pomnite, da če hočete vzgojiti iz svojih otrok poštene, značajne, slovenskega imena vredne moše, morate dati svojega slovenskega otroka v slovensko šolo.

TRST, v septembru 1911.

Slovensko akademsko društvo „BALKAN“.

Domače vesti.

Smrtna kosa. — Dne 5. septembra je umrla v Kranju gospa Marija Ambrožičeva, mati vrliga načelnika „Tržaškega Sokola“ in stavca v naši tiskarni, gospoda Mirolava Ambrožiča. Naše iskreno sožalje!

Iz šolske službe. S paznikse gimnazije na idrijsko realko je premeščen dr. Ivan Pregelj in ne kakor smo objavili dr. Rudolf Pregelj.

Tržaški stolni kapitelj. — Kanonik stolnega kapitlja v Trstu gospod Frančišek Kosce je imenovan stolnim školaškim omenjenega kapitlja.

Dvorni svetnik Alojzij Fabiani. Kakor se doznaje, se je nekoliko zboljšalo stanje dvornega svetnika Alojzija Fabianija, ki je obolel v Niederdorfu pri Toblachu za unetjem oprsne mreže.

Za našo deco. — Veliko je še naših ljudi v spodnji okolici, ki podcenjujejo pomen narodne vzgoje in pošiljajo svoje otroke v italijanske raznarodovalnice, čeravno imajo v bližini lepo in dobro slovensko šolo. Za par čevljev ali kako drugo malenkostno podpora žrtvujejo to, kar bi vsak pošten družinski oče ali mati morala negovati najskrbneje, to je: vzgojo lastne dece.

To pa se bridko maščuje na njih samih in hitro prihaja dan, ko lastni otroci zmerjajo stariše z raznimi lepodonečimi psokami iz laškega tabora in postajajo pristni „mazinjanci“. Nekateri takih grešnikov hočejo nekako opravičevati to svoje početje in se izgovarjajo da oni doma vedno slovensko govore, tako, da raznarodovalni vpliv italijanske šole izginja skoraj popolnoma. — To je povsem napačno mnenje. Slovenski

otrok, ki zahaja v šolo, v kateri ne čuje nikdar slovenske besede, ko je dovršil šolo, ne obvladava ni enega ni drugega jezika. Take nezdave pojme našega ljudstva o šolski vzgoji moramo izpodbiti, če se hočemo obvarovati hudih posledic. Prva in glavna skrb vseh Slovencev v spodnji okolici naj bo obrnjena slovenskim šolam v Rojano, na Vrde in v Škedenju! Tukaj moramo doseči, da bodo naši otroci zahajali le v slovenske šole, ker tako bomo lahko zahtevali, da se petrazredne ljudske šole spopolnijo z meščanskimi šolami, to je, da se šolska obveznost podaljša do osmega leta, kajti omenjena predmetja bodo kmalu tvorila integralen del trž. mesta.

Ker pa se v današnjem času in v takem velikem mestu, slabo izhaja brez izobrazbe in ker hočemo, da javne službe na naših tleh ostanejo našim sinom, moramo skrbno paziti na svoje šole.

Že par let sem opozarja akademsko društvo „Balkan“ ob začetku šolskega leta slovenske stariše na njihovo dolžnost napram slovenski šoli s tem, da razširja letake s pozivom naj sleherni slovenski oče vpiše svoje otroke v slovensko šolo in to hvalevredno delo je imelo še precejšen vseh. Vendar podpisani meni, da bi ta akcija imela večjega vspeha, ako bi poleg tiskane poziva na posebnih sestankih raztolmačili ljudstvu v priprosti obliki vse žalostne posledice nepremišljenega koraka nekaterih starišev. — Te sestanke bi lahko sklicalo pol. društvo, ali morda naše cirilmetodove podružnice. Pomislimo, le, kaj bi bili dosegli glede ljudskega štetja ali volitev brez nastopa naših najboljših govornikov na shodi?!! Se je čas! Do začetka šolskega leta ločijo nas še deset dni. Morda bi se dalo izvesti.

Kričeči slučaji falzifikacije. Andrej Rustja, bivajoči na Belvederju štev. 39, je lastnoročno izpolnil svojo naznanilnico, seveda v slovenskem jeziku. Predsinočnjim je šel na sekcijo v ulici Fontana, da se prepriča, je-li so morda tudi njega napravili za Italijana. Poiskali so njegovo polo, ki pa — ni bila njegova, slovenska, marveč druga podtaknjena — italijanska. Podpis Rustje pa je bil falzificiran, ali tako frapantno, da ga je težko razlikovati od pravega. Tudi ime hčerke so falzificirali, naredivši iz Savice — Sabino!

Družina Jurija Pleterskega, Škorklja štev. 124, šteje 11 udov. Za vse je bil vpisan slovenski občevalni jezik. Včeraj je bil na sekciji na Piazza Lipsia. Tudi zanj so napravili novo italijansko naznanilnico in za vseh 11 glav je vpisan italijanski občevalni jezik. Vzeli so ga na zapisnik in s tem je rešenih 11 Slovencev, oziroma Slovenk. — Mož je poleg tega še pripomnil v našem uredništvu v šali, da mu je žal, ker se ni prepričal, so-li tudi za njegovo — psico zapisali italijanski občevalni jezik.

Nujen poziv okoličanom. Minulo nedeljo se je podal neki Barkovljan v državno šolo v ulici Fontana, kjer se vrši sedaj revizijska ljudskega štetja, da si ogleda, ali je sleparska roka ukradla njega in njegovo družino slovenski domovini. — Dobil je svojo naznanilnico na ogled in zapazil, da je ista glede občevalnega jezika popolnoma v redu.

Ob tej priliki je pogledal še nekaj naznanilnic svojih sosedov, ki so ob času ljudskega štetja navedli slovenščino kakor občevalni jezik. Na svoje čudo je zapazil, da je nekatere zločinska roka prepisala in zapisala italijanščino namesto slovenščine kakor občevalni jezik.

To je dotičnika hudo razjezilo in začel je premišljati, koliko je neki še drugih naznanilnic barkovljanskih narodnih družin, iz katerih je izginil slovenski občevalni jezik!! Kakor so premeteni sleparji pretvorili mnogo Slovencev v Italijane v Barkovljah, tako so gotovo storili, in to v veliki meri, tudi po drugih vaseh spodnje okolice.

Okoličani, sedanja revizijska ljudskega štetja potom vladnih organov je zelo velike važnosti za naš obstanek in našo bodočnost ob Adriji! Kakor se prikazujemo ob času raznih volitev vnete in zveste Slovence, tako pokažimo se tudi ob tej veliki važni priliki in pohitimo v najbližnjem času vsi do zadnjega v nemško šolo v ulici Fontana, da se prepričamo, ali nas je zverinska roka ukradla materi Sloveniji in izročila v naročje nikdar site Italije. S tem narodnim činom pokažemo raznim oblastim in daleč po svetu, da so naše vasi po veliki veliki večini slovenske in nikakor ne italijanske gnezda, kakoršne so jih hoteli prikazati razni sleparski „komisarji“!

Predragi rojaki, ganite se še o pravem času! Vedite, da je sedanja vladna revizijska ljudskega štetja večje važnosti nego kakterisikoli deželna ali državnozborna volitev! S tem, da prikazemo vsaj približno število na tržaškem ozemlju pribivajočih Slovencev, hočemo v najbližji bodočnosti prisiliti gotove oblasti, da nam poskrbe ono, po čemer tako željno hrepenimo, to so razne ljudske in srednje šole.

Bodimo torej vsi na straži in agitirajmo med ljudstvom, da se pač vsakdo prepriča, ali je ostala njegova naznilnica

spolnjena tako, kakor je to prvotno sam storil ali ukazal storiti.

Vsak izmed nas naj bo za to priliko vnet agitator, a posebno nalogo izročujemo našim gostilničarjem in trgovcem, pri katerih se zbira po dnevu in zvečer mnogo zavednega in tudi nezavednega ljudstva.

Storimo svojo dolžnost, ker blagoslov ne izostane!

Vsi na krov do zadnjega moža, da odstranimo gorja in ukrotimo sovraga naših želja!

Za sokolsko slavnost v Škedenju. — Seme je bilo vrženo na ugodna tla. Vskliko je in se razvilo v organizem zdrave korenine. V minoli zimi niso bili dani pogoji za pravo življenje in delo, sedaj pa napoveduje škedenjski „Sokol“ svoj prvi nastop. Člata Sokolov nastopi kakor nositeljica velike misli — ki je tudi češki narod povzdignila iz nižav na sedanje višine. Sokolska misel je — slovanska misel. Tesne razmere provincijalizma izginjajo ob misli sokolski, ki spaja milijone bratov s severa in juga.

Tudi priprostega Škedenjca naj na sokolski slavnosti prešineti zavest, da je ud velike slovenske družine, in pa čut dolžnosti naše, da to obal sinjega morja Adrijskega tudi s pomočjo Sokolstva ohranimo sebi, slovenskemu narodu, Slovanstvu. Pod velikim vplivom sokolske ideje širi se nam duševno obzorje — kakor Sokoli postanimo krepki in čili na duhu in telesu!

Tem mladim narodnim vojakom, ki jim je sokolski krog svatovska obleka, nakit slovenske in slovanske duše, izkažimo vsi na sokolski slavnosti v Škedenju svojo ljubav in svoje simpatije. S svojo udeležbo pokažimo, da se strinjamo s plemenitim stremljenjem vrle škedenjske mladine, ki nas pričakuje z odprtimi rokami.

Postojnska slavnost. Tržačani, ki nameravajo posetiti slavnost 25-letnice CMD podružnice v Postojni, se odpeljejo že z jutranjim brzovlakom, da morejo ob pol 11. uri popoldne v jama, ki jim je ta dan odprta za izredno znizano vstopnino 1 K. — Ugodna pa je tudi zveza: poštini vlakom, ki pride v Postojno ob 1. uri popoldne. Za povratek je ugodna zveza, je odhod iz Postojne ob 7. uri 5 minut zvečer.

Pozor, finančni stražniki! Bil sem včeraj v revizijskem uradu in sem našel tamkaj namesto svoje slovensko izpolnjene naznanilnice drugo, v kateri so me napravili za Italijana. Tovariši, pojdit se prepričaj, ali se ni morda zgodilo enako tudi z vašimi naznanilnicami, v katerih ste vpisali slovenščino za občevalni jezik. Naj nihče izmed vas ne izostane in tako dovoli, da bi ga osleparili v tej stvari. Vaš tovariš.

Začetek šolskega leta. Z ozirom na glas, da se začne šolsko leto 1. oktobra t. l., smo naprošeni, naj v interesu starišev objavimo, da se šolsko leto 1911-12 na vseh šolah v Trstu in okolici začne, kakor navadno, v soboto dne 16. septembra t. l.

Jutri 8. t. m. vsi na veselico CMD v Postojni. Slavnostni govor d. r. Rybářa. Petje, godba, tamburanje, narodne igre. Srečolov itd. Začetek ob 3. uri popoldne na vrtu „pri Kroni“.

Italijanska poštenost. Upošteval sem nasvet Vašega cenjenega lista in sem šel, ker spadam pod okraj „Novo mesto“, v ul. Francesco d'Assisi štev. 2 (v telovadnico nemške šole, nahajajoče se v ulici Fontane), da se prepričam, ako je vse v redu glede moje števnice pole, ki sem jo bil svoj čas sestavil v slovenskem jeziku. Na mojo prošnjo mi je g. komisar predložil zahtevano števno polo, ali vsak bo razumel moje razočaranja, ko sem zazrl namesto svoje števnice pole, drugo sestavljeno v italijanskem jeziku, v kateri je občevalni jezik italijanski. Pojasnil sem, da je ta števna pola falzifikat in moji prošnji, da se mi vpiše slovenski občevalni jezik, je g. komisar takoj ugodil, hkratu pa napravil zapisnik, katerega sem moral tudi podpisati. Upam, da ponarejevalca listine, oziroma podpis, zadene zaslužena kazen, kajti vlada vendar ne sme trpeti, da bi se uradne listine kar tje v en dan od kakega „onesto italiano“ ponarejale.

Slavna vlada bi prišla po mojem mnenju še-le takrat do približno čit tega rezultata, ako bi ona vse Slovence, katere je več ali manj že po njihovem imenu spoznati kakor take in ki imajo v števnih polah italijanski označeno kakor občevalni jezik, povabila na revizijski urad, da jih še enkrat osebno vpraša o njih občevalnem jeziku, kajti le na ta način se pride na sled lažkim falzifikatorjem, ki niso samo v števnih polah črtali in popravljali, ampak tudi falzificirane pole podtikali.

Usmiljena srca prosimo, da pomagajo Ani Koželjevi, materi s štirimi nedoraslimi otroci, stanujoči v ulici Sette Fontane štev. 43, II., po možnosti zlajšati njeno veliko bedo. Morebitni darovi naj se pošiljajo naravnost njej sami.

Potres. Na tukajšnjem pom. observatoriju so zabeležili potresni aparati v predminuli noči daljni potres, katerega oddaljenost cenijo na 8000 km. Začetek ob 2 uri 12 minut 56 sekund, maksimum tresenja 0.01 ob 2. uri 56 minut; konec ob 3. uri zjutraj.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni tiskarici **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

C. k. živinozdravniška akademija v Lvonu. Pogoji za vsprejem na c. k. živinozdravniško akademijo v Lvonu:

1. Kakor redni slušatelj akademije more biti sprejet oni kandidat, ki se izkaže s pričevalom zrelostnega izpita (mature) gimnazije ali realke.

2. Ako je svoje študije v minolem letu nadaljeval na kaki drugi visoki šoli, mora se izkazati z dotičnimi dokumenti.

3. Doba študij traja osem semestrov ali štiri leta.

4. Vpisovanje traja do osmega oktobra, počenši s prvim oktobrom.

5. Učni jezik je poljski.

Na tej edini slovanski akademiji je bilo do sedaj vpisanih mnogo Slovencev, Poljakov, Malorusov, Hrvatov, Čehov, Srbov in Bolgarov, katerim se študije na podlagi slovanskih jezikov znatno olajšavajo; osobito, ker je vsakemu slušatelju dovoljeno delati izkušnje v materinskem jeziku, ker razumejo gg. profesorji vse slovanske jezike.

Življenje v Lvonu je sploh bolj ugodno, nego pa na Dunaju. Klinika je urejena po švicarskem sistemu, vsak slušatelj ima priložnost, da se popolnoma izuči v svoji stroki. Rektorat c. k. živinozdravniške akademije v Lvonu.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 0 knjigovodja, 2 korespondenta, 2 kontoarista, 3 poslovodje, 2 potnika, 0 skladiščnik, 8 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninarske stroke, 0 pomočnik manufakturne stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 3 kontoristinje, 1 blagajničarka, 9 prodajalk, 7 učencev, 3 učenke.

Službe išče: 2 knjigovodji, 2 korespondenta, 5 kontoaristov, 6 poslovodij, 3 potniki, 7 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 10 pomočnikov železninarske stroke, 7 pomočnikov manufak. stroke, 15 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 15 kontoristinj, 17 blagajničark, 14 prodajalk, 5 učencev, 3 učenke.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Tržaška mala kronika.

Človeška zver. Dninar Vergilij Boschin, star 30 let, iz Trsta, stanujoč v ul. Donata 6, živi skupaj s Jospino Mauro. On je jako nasilne narave in nagle jeze; za vsako malenkost pretepa svojo družico, marsikedar uprav bestialno. [Včeraj] jo je zopet napadel vsled ničevnega razloga, tako, da jo je ranil na več delih telesa. Celo brnil jo je v trebuh, in — treba pomisliti, da je revica v blagoslovljenem stanu. Boschina so aretirali.

Grabežljiva dekla. Italia Lanza, stara 49 let, iz Chioggie je bila udinjena kakor dekla pri krčmarju Matevžu Vukotič v ulici Pozzo bianco 9. Ker zna tudi šivati, jej je dajala gospodinja popravljati perilo. Lanzova je uporabila to priliko, da je vkradla veliko perila, katero so našli v njenem stanovanju. Bila je aretirana.

Zdravstvene stvari. Trst in Primorje je že zdavnaj popolnoma prosto kolere. To ponavljamo zato, ker izvestna žurnalistika precej brezvestno rubricira bogve kake zakotne, in malone nič sumljive slučaje še nadalje pod naslovom „Kolera v Trstu“.

Sežansko glavarstvo je iz previdnostnih zdravstvenih razlogov prepovedalo tradicionalne cerkvene slavnosti Malega Smarna na Repentabru, Velikem Repnu, Kačičah in v Rodiku. Zato se ne bo dopuščalo romarjev v te-le kraje.

Koledar in vreme. — Danes: Samuel prerok. — Jutri: Rojstvo Marije Device. (Mali Smaren).

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 29° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Lokalne nevihte. Vroče. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev vabi na javen shod, ki se bo vršil danes v četrtek, dne 7. septembra 1911, ob 8. uri zvečer v veliki društveni dvorani v ulici sv. Franciške Asiškega št. 2, 1. nadstropje. — Dnevni red: 1. Citanje in odobrenje predlogov za konferenco „Lige“ na Dunaju. 2. Volitev dveh delegatov za konferenco „Lige“ na Dunaju. 3. Razno.

Tovariši! Konferenca „Lige“ je velikanškega pomena. Pridite torej na shod vsi, da se temeljito pogovorimo o naših željah in zahtevah. Naj vsak na tem shodu pove, kar mu je na srcu in ZJŽ bo njegove upravičene želje in zahteve zastopala v „Ligi“ z vsemi svojimi močmi in z vsem svojim vplivom! Tovariši, torej vsi na shod.

Osrednji upravni odbor ZJŽ.

DAROV!

— Za novo šolo pri sv. Jakobu je nabrala gospa Fani Suban K 5-60 katere so darovali: gospa Suban in nje soprog po K 1. Štefan Mimica 2 K. Ivan Hrvatini 20 st. A. Tomažič 20 st. Josip Puhalič K 1. Dragotin Ljubič 20 st. Denar hranil uprava.

Slovensko gledališče v Trstu.

Repertoar za sezono 1911-12.

Iz slovanskih slovstev:

KRISTAN: Ljubislava. Samosvoj.
MEŠKO: Na smrt obsojeni.
NUČIČ: Svet.
RORAUER: Nezvestnica.
VOJNOVIČ: Smrt majke Jugovičev.
BIRINSKI: Moloh.
GOGOLJ: Ženitovanje.
GORKI: Na dnu.
LEONID ANDREJEV: Ignis sanat. Anathema.

TOĽSTOJ: Ana Karenina. Živ mrtvec.
PRZYBYSEVSKI: Zlato runo.
SIENKIEWICZ: Quo vadis?
Brata MRŠTYK: Mariša.
I. ČAPEK: Begov samokres.
I. ŠTOLBA: Morska deklica.
VRHLICKY: Noč na Karlštajnu.

Iz tujih slovstev:

TH. BRANDON: Charlejeva tetka.
SHAKESPEARE: Hamlet. Romeo in Julija.
OSKAR WILDE: Saloma.
IBSEN: Strahovi.
Če se mrtvi zbudimo....
VIKTOR HUGO: Angelo. Lukrecija Borgia.
BISSON: Kontrolor spalnih vozov. Madame Bonvard.
JUL. VERNE: Carjev kurir. Potovanje okoli sveta.
FLERS in CAILLET: Ljubezen bdi. Gospica Josette.

SARDOU: Fedora. Toska.
SCHWEIGER: Red iz npravnosti.
BON: Sherlock Holmes.
LOTHAR: Minister na dopustu.
SCHILLER: Marija Stuart.
SCHUBERT: Vera in dom.
ENGEL-HORST: Ženina namestnica.
SUDERMAN: Cast. Konec Sodome.
D'ANNUNZIO: Gioconda.
BRACCO: Izgubljeni.
LENGYEL: Tajfun.
MOLNAR: Vrag.

Otroške igre:

GERNER: Snegulčica. Trnulčica.
Pepelka.
PÖHL: Sedem gavranov.

Operete:

JARNO: Logarjeva Krista.
PARMA: Caričine Amaconke.
AUDRAN: Punčka.
FALL: Ločena žena.
KALMANN: Jesenski manevri.
ZELLER: Tičar.
COSTA: Histor d'un Pierrot.

Nar. dol. organizacija.

Izobraževalni odsek N. D. O. ima danes ob 8. uri zvečer sejo.

Delavci kemičnih tovarn imajo danes 7. t. m. ob 7. uri zvečer sestanek v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Ker imam zelo važno stvar in sem tri dni zastoj iskal in čakal, prosim vodstvo NDO, da objavi javno uradno ure strokovnega tajništva, da ne bom izgubljal zastoj svojega časa. Star organiziranec.

Vesti iz Goriške.

Narodna šola na Blanči. Z brezprimerno požrtvovalnostjo je naša družba sv. Cirila in Metoda zgradila na lepem prostoru na Blanči ukusno in modernim zahtevam odgovarjajočo šolsko poslopje.

Poslopje stoji poleg državnega kolodvora; v njem se nastani en razred ljudske šole in otroški vrtec. Prihodnje leto se otvori drugi razred.

Ljudska šola in vrtec sta namenjena slovenski deci, zlasti otrokom železničarjev in drugih delavcev, obrtnikov itd., ki stanujejo v bližini drž. kolodvora in ki bi imeli drugače predalet v slovenske mestne šole.

Žal, da so doslej mnogi slov. stariši pošiljali svoje otroke v ondotno nemško šolo z izgovorom, da so jim slovenske šole predalet, da je nemška šola povsem nova itd. Ti doslej vsaj deloma opravičljivi izgovori danes ne drže več.

Slovenski stariši imajo pred nosom vsem zahtevam vstrezajočo slovensko šolo in vrtec. Naravno je, da pričakujemo, da ne bodo več po nepotrebnem množili števila nepotrebne nemške potujočevalnice na Blanči.

Žal, da so nekateri slovenski stariši še vedno naravnost zaljubljeni v nemške šole. Kako nespametni so taki kratkovidni stariši, ki ne pomišljajo, da greše proti koristim lastnih otrok. Svoje otroke, ki še nikoli niso slišali nemške besede, silijo v nemško šolo, češ, da se bo nemško naučil. A ne pomišljajo, da se slovenski otrok v nemški šoli ne more naučiti nemškega jezika. Ker ne zadošča, da otrok le sliši nemško govor-

Nova lekarna „pri Obelisku“ na Opčinah

Niže podpisani, kateri je imel lekarno celih 9 let v tobakarni - v Sežani - daje na znanje cenj. očitstvu, da je z dne 17. julija 1911 odprl svojo lastno lekarno na Opčinah, nasproti restavr. Mičel, v hiši dedičev Kostantinija. — Gori im-novana ima na razpolago vse nove leke in vse domače in zunanje specijalitete.

Albert Calcich, lekarnar.

MIRODILNICA

CILLIA

se je preselila v

Via delle Poste št. 6

t. j. v isto ulico, kjer je bila do sedaj, samo za nekoliko korakov naprej na nasprotni strani.

Izredna in bogata izbora

igrač, kinkalij, galanterij, drobnarij, kuhinjskih potreščin in sploh predmetov za domačo uporabo

.. v novi trgovini v Trstu ..

ulica Caserma 17 [na voglu Molin piccolo]

Ker se v nekaterih javnih lokalih razpečuje navadno črno pivo z prostim označenjem „pivo dvojnega kvasa“, zato se cenj. občinstvo opozarja, da je pristno edino tisto pivo dvojnega kvasa, katero nosi varstveno znamko

ST. STEFAN

Otvoritev nove trgovine

v Trstu, ulica Nuova 41

AMELIA MARTINICO

— BOGAT IZBOR —

izgotovljenih oblek za ženske in punčke, ženske vesalije, bluze in izbrano perilo. Vsprejemajo se naročila po meri. Najzmernejše cene. Najzmernejše cene.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbora izbora popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbora vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Pod najugodnejšimi pogoji

VZAMEM V NAJEM

loterijske liste, drž. rente in zajemne liste drugih bank s povračilom v mesečnih obrokih ali naenkrat.

IGNAC NEUMANN, menjalnica

Ustanovljena 1858. Trst, ulica Ponterosso 4. Ustanovljena 1858.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economio št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

2051

Sprejme razcarinjane kakoršnegasbodi blaga iz mitnice, dostavljanje na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu. PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

jenje, marveč je treba, da razume, kaj pomeni dotična beseda; poučiti in povedati mu je treba, kaj pomeni nemška beseda, a to je mogoče dopovedati slovenskemu otroku samo v slovenskem jeziku, ker nemškega ne ume. Tujega jezika se more naučiti le na podlagi materinega jezika.

Le slovenski učitelj more našega otroka naučiti nemški. Slovenski otrok spada torej v slovensko šolo!

To se nam je zdelo potrebno povdarjati, da ne bo kakih napačnih izgovorov, in sicer se tiče to tistih starišev, ki bi hoteli še nadalje pošiljati svoje otroke v nemške šole morda samo zato, da vstrežejo željam nemške gospode na drž. kolodvoru.

Slovenske stariše torej pozivljamo, naj javijo svoje otroke za otroški vrtec oziroma za prvi razred do 15. septembra b r a enemu izmed družinskih odbornikov, in sicer: E. Dereani, stolni trg št. 9, Viljem Dominko, na Kornu, Jos. Fabčić, Gospodsk. ulica št. 7.

Osebnost vest. Deželni odbor goriški je imenoval v svoji seji dne 2. t. m. gospoda dr. I. Bačarja za asistenta v dež. bolnišnici v Gorici.

Nesreča v cerkvi. Iz Sežane 6. t. m. V tukajšnji župni cerkvi se bo vršila jutri v četrtek birma. Vsi t. m. včeraj naročil župnik 24-letnemu Franu Škrinjarju, iz Sežane, naj očisti veliki lesenec, ki visi sredi cerkve. V to svrhu je Škrinjar stopil na kake dva metra visoko lestev, a je pri tem izgubil ravnotežje in skupaj z lestencem, kateri se je bil oprijel, padel na cerkveni tlak in sicer tako nesrečno, da si je prebil črepijo. Težko ranjenega je obvezal takoj prihiteli zdravnik dr. Vrčon in ga dal z vso skrbnostjo prenesti na dom. Nesrečnega, ki se ni zavedel prav nič, so naslednjega dne prepeljali v tržaško bolnišnico. Zabeležimo naj tudi, da se je pri enakem opravilu precej ranil tudi cerkovnik Kariž.

Vspritico te nesreče, ki bo morda ponesrečeno žrtev stala življenje, bi si dovolili opozoriti kompetentne faktorje, naj bi v bodoče pri poverjanju takih del posvečali več pažnje telesni varnosti onih, katerim poverjajo ta dela. Ponesrečeni Škrinjar se je pri padcu oprijel lesenca, a ta je bil — na njegovo nesrečo — zelo slabo pritrjen in je kakor gori omenjeno, skupno s ponesrečenem padel na tla. Ko bi bil lesenec dobro pritrjen, bi se morda nesreča ne bila zgodila. Govori se, da so bili kompetentni faktorji opozorjeni na ta nedostatek, a iz nerazumljivih vzrokov se ni storilo ničesar! Tako nemarnost treba obsojati na vsak način. Kaj pa, ko bi se bil lesenec utrgal sam od sebe, recimo tedaj, ko je največ ljudi v cerkvi? Žrtev bi bilo gotovo več. Zato upamo, da se ukrene vse potrebno, da se v bodoče ne bodo več dogajale slične nesreče.

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da bo redno vpisovanje učencev v društveno šolo za klavir, gosli in petje v petek dne 15. septembra t. l. in traja vse dni do 23. t. m. od 10. ure predp. do 1. uro pop. Članarina starišev znaša 1 K na mesec, vpisnina za učenca letno 1 K; učnina za posamezne predmete: teorija (obligatno) 2 K za semester, klavir 4 K mesečno, gosli 4 K mesečno, solopetje 8 K mesečno.

Briska CM. podružnica v Biljani. Na prošnjo družbe same vposlal sem podpisani iste naslove nekaterih briskih rodoljubov, katerim se potem vpošlje družbeni koledar. Prosim radi tega vse one, ki jim je koledar vposlan, da bi ga ne zavrnil, temveč obdržali. Saj cena je itak malenkostna! Vrh tega pa moramo imeti pred očmi naše obmejne brate. — Viljem Štillgoj, t. č. blagajničar briske CM. podružnice.

Velika nesreča pri delu. (Eden mrtev, trije težko ranjeni). Dodatno k včerajšnji notici podajamo tu še sledeče podrobnosti.

Nesreča se je pripetila pri gradnji stopnic in prezidavi ženskega učiteljskega. Oder je stal visoko skoro pri strehi. Navadno je delalo na njem 20 delavcev, v ponedeljek jih je bilo tam k sreči samo šest. Navadno se na oder železne traverze, pod težo le-teh se je oder utrgal in je padel na dvorišče. Na lice mesta so prihiteli slugi gimnazije, prišel je takoj tudi župan Bombig, vladni zastopnik in zdravnik Morpurgo, ki je nudil ponesrečenemu prvo pomoč.

Pogled na ranjence je bil pretresljiv. Zidarja, Ivana Klančič, starega 18 let, iz Ločnika so potegnili mrtvega izpod ruševin. Imel je razbito črepijo; nad desnim očesom so se mu cedile solze. Vsi drugi so težko ranjeni razen Markoviča iz Vrtojbe, ki je zadobil lažje poškodbe. Eden je imel obe nogi zlomljeni in notranje poškodbe, ker je močno bruhal kri. Spočetka so pogrešali še zidarja Peteani. Dognalo se je, da se je rešil s tem, da se je bil v trenutku padca oprijel za zid in tako ostal nepoškodovan.

Na lice mesta je prišla sodna komisija. Ranjence so prepeljali z vozom v bolnišnico, truplo Klančiča pa v mrtvašnico. Podjetnik dela je bil zidarski mojster Klement Mrach iz Gorice. Nesreča je vzbudila v mestu splošno sočutje. Danes so prišle žene in otroci ranjencev v bolnišnico. Odigrali so se med njimi pretresljivi prizori.

Živinski trg. Na zadnjem živinskem trgu v Gorici je bilo 455 glav goveje živine, 500 prašičev in 14 konj. Kupčija srednje dobra.

Druge slovenske dežele

Jubilej ljubljanske cestne železnice. Ljubljanska električna cestna železnica je bila zgrajena v letih 1900—1901 od tvrdke Siemens in Halske in je bila otvorena za promet dne 6. septembra 1911. Tekom prvih deset let so v Ljubljani prevozili motorni vozovi 42 milijonov km. Promet je znašal 10 milijonov ljudi, od katerih je imelo tričetrt milijona svobodno vožnjo. — Povprečno odpade na dva kilometra vožnje 5 oseb.

Srečni Kočevjarji. Na c. kr. obrtni šoli v Kočevju je bilo koncem minulega šolskega leta v obeh razredih pripravnice 7 učencev, v vseh treh letnikih pa 15 učencev, torej skupno 22 učencev. Poučevalo je razven ravnatelja še 6 profesorjev, 2 strokovna in 2 pomožna učitelja, torej skupno 11 učnih oseb, tako da je imel vsak učitelj ravno dva učenca. — V Kočevju vzdržuje država tudi celo gimnazijo. Koncem minulega šolskega leta so bili prvi zrelostni izpiti. Vseh maturantov je bilo sedem, od teh dva Slovencev. Vseh učencev na gimnaziji je bilo okoli 90. Pa da niso srečni ti Kočevjarji!

Štajerski deželni šolski nadzornik Končnik je imenovan dvornim svetnikom in pojde v pokoj.

Neprevidnost s smrtjo plačala. Marija Gorše, dninarica v Dolenji vasi pri Kočevju, je hotela, da bi bil krop preje zavrel. V to svrhu je prillila nekaj špirita, a v tem trenutku se ji je pa v steklenici špirit vnel, goreča tekočina pa puhtila v njo. Vnela se ji je obleka. Revica je zadobila na glavi in na zgornjem životu tako hude opekline, da je predvčeraj v ljubljanski bolnišnici umrla.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico priredi dne 8. septembra v gostilni Tolstovrške slatine (pri g. Osetu) veliko ljudsko veselico. Začetek ob četrti uri popoldne. Ker je čisti dobitek namenjen CM družbi in „Dijaškemu domu“ v Celovcu, se preplačila in darila za licitacijo hvaležno vsprejemajo.

Loterijske številke, izžrebane dne 6. septembra 1911:

Inomost	89	60	40	64	47
Brno	22	72	58	79	38

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-govorejši kavni pridelatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. **OOOO**

HOTEL SÜDBAHN

— V GORICI (telovadni trg) —

Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo poverili vodstvo imenovanega hotela s 1. sept. t. l. gosp. JOSIPU SZALAY, ki je služboval doslej kot plačilni natakar v tem podjetju. Strokovna zmožnost njegova je obče znana.

Prosimo slavno občinstvo, naj to velevažno podjetje, katero naj bi služilo v prvi vrsti domačim potrebam, v drugi pa tujskemu prometu in v povzdigo mesta Gorice, izdatno podpira.

Trg.-obrtina zadruga.

Slovenci! Slovani! Postužite se vsi edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji k svojim! Udani ALOJZIJ POVH. 2031

Št. 2788/11.

Razpis natečaja.

Razpisuje se natečaj za dobavo živinskih potrebščin za upravo c. kr. kaznilnic v Primorju (Koper in Gradišče) za leto 1912. Pokriti se mora tudi potrebščina goriva in ogrevalnega materiala.

Vrsto in količino predmetov, ki se morajo dobaviti, razvidijo interesovane osebe lahko na tem c. kr. Višjem državnem pravdnistvu iz pogojev, ki stoje zanimalcem na razpolago. Pismene ponudbe opremljene s kolekom jedne Krone, morajo biti naslovljene z morebitnimi uzcrci, na ono kaznilnico, na katero se nanaša dobava dotičnih predmetov.

Ponudbe morajo biti lastnoročno podpisane in označiti predmet dobave; priložiti se jim mora dobavne pogoje.

Zapečateni omoti morajo nositi naslov: „Ponudba nanašajoča se na razpis natečaja dd. 2. septembra 1911. št. 2788/11“.

Rok za vlaganje ponudb zapade opoldne 26. septembra 1911.

Od c. k. Višjega državnega pravdnistva

Trst, dne 2. sept. 1911.

Ces. kralj. dvorni svetnik

Dr. CHERSICH m. p.

POZOR! Skladnice se nahajajo v I. nadstropju.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, suknj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besede. Placno listane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stol. Plača se takoj in sicer oddelku.

Soba s hrano primerna za 2 dijaka se odda v slovenski družini; ulica Ferriera št. 37, Pekarna. 1524

Konsumno in posojilno društvo na Kontovlju išče krčmarja, pogoji pri odboru. 1522

Šivilja se priporoča za izdelovanje oblek po najnovejšem kroju, gre tudi na dom. Ulica Giulia št. 50, dvorišče 44, I. nadst. 1528

Slovenske igralne karte se prodajajo v Trstu v knjigarni J. Gorenjec, ul. Caserma 16. 1472

Gospod Ivan Lenaršič, stanujoč Via Giulia 38 naj mi takoj naznani sedanje bi ališče Jos. Dekleva Gorica. 1508

Ugodna prilika. Proda se zaradi družinskih razmer v Ljubljani hiša na jako prom. toem kraju, kjer se nahaja dobro upeljana specerijska trgovina in gostilniška obrt. Pojasnila pri g. Frischman V. Caserma 14 II. v Trstu. 1509

Dobra rodbina v Gorici želi 2 dečka ali deklece na hrano in stanovanje. Iz prijavnosti pojasnila daje go. p. R. Sgl c. kr. davkar v Gorici Via Matiolli. 1507

Josip Trampuš Trst, ulica Industrija št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svojo pekarnjo. Večkrat na dan svež kruh. — Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah blagode in bliskoti. 1507

Hlev za enega konja v bližini ljudskega vrta se išče. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 1401

Nova trgovina gramofonov

Helvetia

Trst, ul. Barriera vecchia 19 najbogatejša zaloga v provinciji.

Neprekosljivi aparati z dolgotrajnim jamstvom. Diafragmi, najelegantnejše trombete, švicarski stroji, vsi mogoči akcesorji. Natančne poprave.

Zajamčene nove plošče, zelo bogata izbira, razun tega plošče Pathé.

POŠTENE CENE. Olajšila v plačevanju.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov z dijamanti in brez dijamantov, žerske verižice, zlate in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah.

Gnjati iz Prage in S. Daniele

Zajamčeno domače maslo.

Tu- in inozemsko blago prve vrste. — Najfinejša desertna vina in likerji v delikatesni trgovini

FRANJO ANTONIĆ

v Trstu, ulica Miramare št. 9 - Telefon št. 16-17.

CENE NIZKE.

POSTREŽBA FRANKO NA DOM.

= Novo pogrebno podjetje =

Trst, Corso št. 47 (vagal Piazza Carlo Goldoni). — Telefon št. 1402.

Zaloga oprave ulica della Tesa št. 31.

Podjetje je popolnoma preskrbljeno z vso najnovejšo elegantno opremo za vršitev pogrebov vseh razredov. — Vozovi z električno razsvetljavo. — Oprava mrtvaških sob, odrov itd. itd. po najnovejšem praktičnem sistemu.

Prodaja vse mrtvaške predmete, vence, za zarodence, birmance in druge slučaje. Skladnice rožnatih sveč prve odlikovane voštarne gosp. J. Kopač-a v Gorici.

Zastopstva s prodajo vseh potrebnih mrtvaških predmetov:

J. MRZEK,

A. JAMŠEK in F. BERNETIĆ,

T. VITEZ,

Opčina št. 170 tik sezanske ceste.

pri glavni cesti pri Orehu (Noghere).

Nabrežina, glavni trg pri cerkvi.

POZOR! Skladnice se nahajajo v I. nadstropju.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40-000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša, kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Baoli 16, vogal ulica Boschetto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanke).

Automobili na posodo po zmerni ceni.

Varnost in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je

popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejšem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Dr. Karl Ernst

univ. med. zobozdravnik

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5,

II. nadstropje. 408

Sprejema od 9—1. In od 3—6. pop.